

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

2	5	8	6	2
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	3
---	---	---	---

Master of Arts (Sociology) 3rd Semester
(2125)

INTERPRETIVE SOCIOLOGICAL THEORIES

(In all Mediums)

Paper–SOC-R-438

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— (1) Attempt FIVE questions in all.

(2) Question Number 1 is compulsory.

(3) Attempt ONE question each from Units I-IV.

1. Attempt each in 30-35 words :

(i) Define "symbolic interactionism."

(ii) How does Mead define the "generalized other"?

(iii) What is "impression management"?

(iv) AGIL.

(v) Rational Action.

(vi) Phenomenology.

(vii) Typification.

(viii) Define "indexicality".

(ix) Verstehen.

(x) Dramaturgy.

2×10=20

UNIT-I

2. Discuss Weber's typology of social action. How does it contribute to the interpretive understanding of human behaviour in society?

15

3. Interpretive sociology seeks to understand the subjective meanings behind social actions. Analyse how Parsons contributes to this.

15

UNIT-II

4. Discuss George Herbert Mead's theory of the self. How does the development of the "I" and the "Me" contribute to symbolic interactionism?

15

5. Analyze the concept of the "lifeworld" (Lebenswelt) in Schutz's phenomenology. How does it help us understand everyday social reality?

15

UNIT-III

6. Explain Goffman's dramaturgical approach to social interaction.

15

7. Define ethnomethodology. Explain Garfinkel's approach in interpretive sociology.

15

UNIT-IV

8. How does Habermas contribute to the emancipatory goals of critical theory? 15
9. Analyze Marcuse's concept of "one-dimensional man." 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- (1) कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

(2) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।

(3) प्रत्येक यूनिट I-IV में से एक-एक प्रश्न का उत्तर दीजिए।

1. प्रत्येक को 30-35 शब्दों में करें :

(i) "प्रतीकात्मक अंतःक्रियावाद" को परिभाषित कीजिए।

(ii) "सामान्यीकृत अन्य" को मीड कैसे परिभाषित करते हैं?

(iii) "इंप्रेशन मैनेजमेंट" क्या है?

(iv) AGIL।

(v) तर्कसंगत क्रिया।

(vi) घटनाक्रियाविज्ञान।

(vii) पूर्वभासीकरण।

(viii) "सूचकांकीयता" को परिभाषित करें।

(ix) वर्सटेन।

(x) नाट्यशास्त्र।

2×10=20

यूनिट-I

2. वेबर के सामाजिक क्रिया के प्रकारविज्ञान पर चर्चा कीजिए। समाज में मानव व्यवहार की व्याख्यात्मक समझ में यह कैसे योगदान देता है? 15
3. सामाजिक क्रियाओं के पीछे के व्यक्तिपरक अर्थों को समझने के लिए व्याख्यात्मक समाजशास्त्र प्रयास करता है। विश्लेषण कीजिए कि पार्सन्स इसमें कैसे योगदान देते हैं? 15

यूनिट-II

4. जॉर्ज हर्बर्ट मीड के आत्म सिद्धांत पर चर्चा कीजिए। प्रतीकात्मक अंतःक्रियावाद के लिए "I" और "Me" का विकास कैसे योगदान देता है? 15
5. शुट्ज के घटनाक्रियाविज्ञान में "जीवन-जगत" (लेबेन्सवेल्ट) की अवधारणा का विश्लेषण कीजिए। रोजमर्रा के सामाजिक यथार्थ को समझने में यह हमें कैसे मदद करता है? 15

यूनिट-III

6. सामाजिक अंतःक्रिया के प्रति गोफमैन के नाट्यशास्त्रीय दृष्टिकोण की व्याख्या कीजिए। 15
7. नृजातीय पद्धतिविज्ञान को परिभाषित कीजिए। व्याख्यात्मक समाजशास्त्र में गारफिंकेल के दृष्टिकोण की व्याख्या कीजिए। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਿਦਾਂਤ ਕੇ ਸੁਚਿਦਾਯੀ ਲਖਯੋਂ ਮੇਂ ਹੈਬਰਮਾਸ ਕਾ ਕਯਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ? 15
9. ਮਾਰਕ੍ਯੂਜ ਕੀ "ਏਕ-ਆਯਾਮੀ ਮਾਨਕ" ਕੀ ਅਕਥਾਰਣਾ ਕਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਜਿਏ। 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।
(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
(3) ਯੂਨਿਟ I-IV ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ।

1. ਹਰੇਕ ਨੂੰ 30-35 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :
- "ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ" ਨੂੰ ਮੀਡ ਕਿਵੇਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
 - "ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧਨ" ਕੀ ਹੈ ?
 - AGIL।
 - ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕਾਰਵਾਈ।
 - ਘਟਨਾਕ੍ਰਿਆਵਿਗਿਆਨ।
 - ਟਾਈਪੀਫਿਕੇਸ਼ਨ।

(viii) “ਸੂਚਕਾਂਕ” ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(ix) ਵਰਸਟੀਨ।

(x) ਨਾਟਯਸ਼ਾਸਤਰ।

2×10=20

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਵੈਬਰ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਟਾਈਪੋਲੋਜੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ? 15
3. ਸਮਾਜਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ਕਿ ਪਾਰਸਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਜਾਰਜ ਹਰਬਰਟ ਮੀਡ ਦੇ ਸਵੈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਵਾਦ ਲਈ "I" ਅਤੇ "Me" ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ? 15
5. ਸੂਟਜ਼ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਿਆਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ “ਜੀਵਨ-ਜਗਤ” (ਲੇਬਨਸਵੈਲਟ) ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀ ਗੌਫਮੈਨ ਦੇ ਨਾਟਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

7. ਨਸਲੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਗਾਰਫਿੰਕੇਲ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮੁਕਤੀਦਾਇਕ ਟੀਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈਬਰਮਾਸ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ? 15
9. “ਇੱਕ-ਅਯਾਮੀ ਮਨੁੱਖ” ਦੇ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 15